

ปัจจัยการบริหารและการดำเนินงานโรงเรียนคุณภาพในจังหวัดสุพรรณบุรี Factors of Management and the Performance of Quality Schools in Suphanburi

¹ชวิศา สุวรรณสุธา Chawisa Suwannasoon

²พัชรภา ตันติชูเวช Patcharapa Tantichuwet

^{1,2}คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

^{1,2}Faculty of Education and Development Sciences,

Kasetsart University Kamphaeng Saen Campus

¹Corresponding author, e-mail: chawisa.suw@ku.th

Received November 4, 2024; Revised December 30, 2024; Accepted: December 31, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อ ศึกษาปัจจัยการบริหารโรงเรียนคุณภาพของชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรี และ 2) เพื่อศึกษาการดำเนินงานโรงเรียนคุณภาพของชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรี รูปแบบของการวิจัยเชิงพรรณนา ประชากร คือ ผู้บริหารและครูโรงเรียนคุณภาพของชุมชนจังหวัดสุพรรณบุรี ปีการศึกษา 2566 รวมทั้งหมด 112 คน และมีการตอบกลับ 98 คน คิดเป็นร้อยละ 87.50 เครื่องมือที่ใช้การวิจัย คือ แบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งหมดเท่ากับ 0.945 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพของชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.19) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางถึงมาก 2) การดำเนินงานโรงเรียนคุณภาพของชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.25) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางถึงมาก

คำสำคัญ: ปัจจัยการบริหาร; การดำเนินงานของโรงเรียนคุณภาพ; โรงเรียนคุณภาพ

Abstract

This research aimed are 1) to study factors of management of quality schools in Suphanburi and 2) to study the performance of quality schools in Suphan Buri. The research design was descriptive. The study group was administrators and teachers in quality schools in Suphan Buri in the academic year 2023, a total of 112 and 98 people responded, accounting for 87.50 percent. The research tool was a questionnaire. The researcher obtained a reliability value of the entire questionnaire

of 0.945. The data was analyzed using basic statistics, including mean and standard deviation. The results of the study showed that 1) factors of management of quality schools in Suphanburi were at a high level ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.19). When considering each aspect, it was found to be at a moderate to high level. 2) performance of quality schools in Suphan Buri was at a high level ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.25). When considering each aspect, it was found to be at a moderate to high level.

Keywords: Factors management; the Performance of quality schools; Quality schools

บทนำ

การปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา มุ่งเน้นการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา และปฏิรูประบบการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ สามารถรองรับความหลากหลายของการจัดการศึกษาและตอบโจทย์การพัฒนาของโลกอนาคต โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ผู้เรียนทุกกลุ่มวัยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน มีทักษะที่จำเป็นของโลกอนาคต สามารถแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีวินัย มีนิสัยใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และเป็นพลเมืองที่รู้สิทธิและหน้าที่ มีความรับผิดชอบ มีจิตสาธารณะ มีความรักและความภาคภูมิใจในความเป็นไทย โดยมีขอบเขตครอบคลุม ทั้งการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาตั้งแต่ระดับปฐมวัยไปจนถึงระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนสู่การเรียนรู้ฐานสมรรถนะ เพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 รวมถึงการปฏิรูปกลไกและระบบการผลิตและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพมาตรฐาน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2564)

จากนโยบายการปฏิรูปการศึกษาของรัฐบาล ภายใต้การขับเคลื่อนของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการที่มีแนวความคิด “ปลดล็อก ปรับเปลี่ยน เปิดกว้าง” เพื่อให้การทำงานของกระทรวงศึกษาธิการ มีความรวดเร็ว ปรับตัวให้ก้าวทันต่อความเปลี่ยนแปลง และสามารถนำพาให้ประเทศไทยไปต่อหลังการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ประกอบกับการสนับสนุนข้อมูลผลการประชุมองค์การยูเนสโก ได้ระบุถึงเรื่องการศึกษาแบบเรียนรวมหรือการศึกษาที่ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง ด้วยหลักสูตรที่ยืดหยุ่น วัดผลตามสมรรถนะเด็ก มีการลงทุนด้านการศึกษาอย่างเป็นธรรม เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา โดยหนึ่งในนโยบายการปฏิรูปการศึกษา เพื่อลดความเหลื่อมล้ำด้านการศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการกำลังดำเนินการคือ การ “ควบรวม” โรงเรียนขนาดเล็กที่มีนักเรียนน้อยกว่า 120 คน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานตระหนักว่าโรงเรียนขนาดเล็กมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากอัตราการเกิดของประชาชนลดต่ำส่งผลต่อคุณภาพนักเรียนและประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงได้กำหนดมาตรการรวมและเลิกโรงเรียนขนาดเล็กอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน การบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ด้วยเหตุนี้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงมีแนวทางการดำเนินงาน “โรงเรียนคุณภาพของชุมชน” โดยคัดเลือกโรงเรียนหลักของชุมชนมีการบริหารจัดการงบประมาณ บุคลากร สิ่งอำนวยความสะดวกให้พร้อม มีหลักการทำโรงเรียนขนาดเล็กให้เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ เกิดจากการรวมโรงเรียนเครือข่าย 1 ต่อ 7 หรือ 1 ต่อ 8 หรือในอัตราส่วน

ที่มากที่สุดที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสามารถดำเนินการได้ให้มีโรงเรียนคุณภาพของชุมชนและมีโรงเรียนมัธยมดีสี่มุมเมือง เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้เพื่อให้ผู้ปกครอง ชุมชน เกิดการยอมรับในการเปลี่ยนแปลง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563)

โรงเรียนคุณภาพระดับประถมศึกษา คือ โรงเรียนประถมศึกษา หรือโรงเรียนขยายโอกาส โดยมีสภาพภูมิศาสตร์ที่มีความพร้อมและเหมาะสม มีโรงเรียนเครือข่ายโดยรอบ สามารถนำนักเรียนมาเรียนรวม เพื่อยกระดับคุณภาพให้เกิดความมั่นใจต่อชุมชนและผู้ปกครอง เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ และแชร์ทรัพยากรร่วมกัน โรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา คือ โรงเรียนที่เปิดสอนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1-6 สภาพภูมิศาสตร์มีความพร้อมรองรับโรงเรียนประถมศึกษาที่จะมาเรียน และรับนักเรียนขยายโอกาสที่จะมาศึกษาต่อหรือมาเรียนรวม เป็นการแบ่งเบาภาระในการรับนักเรียนโรงเรียนแข่งขันสูงกลับสู่ชุมชน และโรงเรียนที่สามารถดำรงตนอยู่ได้อย่างมีคุณภาพ (Stand Alone) คือ โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ห่างไกลทุรกันดาร พื้นที่สูง บนเกาะ หรือการคมนาคมไม่สะดวก ทำให้นักเรียนไม่สามารถไปเรียนรวมกับโรงเรียนอื่นได้ รวมถึงมีเป้าหมายในการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพ คือ เพิ่มจำนวนครูให้ครบชั้น ครบวิชาเอก มีจำนวนนักเรียนที่เหมาะสม มีงบประมาณเพียงพอในการบริหารจัดการอย่างมีคุณภาพ สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคลากรและชุมชน มีอาคารสถานที่ปลอดภัย มีครุภัณฑ์ อุปกรณ์ อินเทอร์เน็ต ที่เอื้อต่อการเรียนรู้และทันสมัยเน้นการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา ลดความเหลื่อมล้ำ ลดอัตราการแข่งขัน หากเป็นโรงเรียนในพื้นที่ห่างไกล ต้องให้โรงเรียนสามารถดำรงอยู่ได้ โดยมีงบประมาณและอัตรากำลังครูอย่างเหมาะสม ซึ่งเป็นการวางทิศทางการพัฒนาในระยะยาวถึง 4 ระยะ และใช้เวลาต่อเนื่องเกือบ 20 ปี (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563)

จากแผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา นโยบายโครงการโรงเรียนคุณภาพของกระทรวงศึกษาธิการ และการดำเนินโครงการของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แต่เนื่องด้วยโรงเรียนคุณภาพของชุมชนมีความแตกต่างกันทั้งขนาดโรงเรียน จำนวนนักเรียน บริบทโรงเรียนของแต่ละโรงเรียน การสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมของชุมชน โครงสร้างพื้นฐานของโรงเรียน การบริหารงานและการดำเนินงานในสถานศึกษาภายใต้นโยบายโรงเรียนคุณภาพที่แตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่องปัจจัยที่การบริหารและการดำเนินงานของโรงเรียนคุณภาพของชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรีให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นตามภารกิจการบริหารงานภายใต้นโยบายโรงเรียนคุณภาพ ทั้งนี้จะทำให้ได้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพของชุมชนและโรงเรียนต่างๆ ในหน่วยงานของสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาสุพรรณบุรีให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาปัจจัยการบริหารโรงเรียนคุณภาพของชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรี
2. เพื่อศึกษาการดำเนินงานโรงเรียนคุณภาพของชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

บทความวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) ผู้วิจัยดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากร คือ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารและครูในโรงเรียนคุณภาพของชุมชนจังหวัดสุพรรณบุรี 3 โรงเรียน จำนวน 98 คน โดยประกอบด้วย ผู้บริหารและครูโรงเรียนเมืองสุพรรณบุรี โรงเรียนบ้านสระกระโจม และโรงเรียนอนุบาลเดิมบางนางบวช (วัดท่าช้าง)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามปัจจัยการบริหารและการดำเนินงานโรงเรียนคุณภาพของชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 1 ฉบับ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของโรงเรียน แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามปัจจัยการบริหารโรงเรียนคุณภาพของชุมชน มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ของลิเคิร์ต (Likert) โดยการกำหนดค่าคะแนนของแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้กำหนดค่าคะแนนเป็น 5 ระดับ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามการดำเนินงานโรงเรียนคุณภาพของชุมชน มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ของลิเคิร์ต (Likert) โดยการกำหนดค่าคะแนนของแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้กำหนดค่าคะแนนเป็น 5 ระดับ

จากนั้นผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและให้คำแนะนำ แก้ไขและปรับปรุง และนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) ที่มีความตรงเชิงเนื้อหา ความถูกต้อง การใช้ภาษาและครอบคลุมของรายการตัวเลือกรับกับประเด็นคำถามโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-objective Congruence: IOC) ของข้อคำถามเป็น รายข้อ ใช้เกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00 โดยผู้เชี่ยวชาญให้คะแนนระดับความสอดคล้อง แล้วนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลอง (Try Out) ใช้กับผู้บริหารและครูในโรงเรียนคุณภาพของชุมชนในจังหวัดอยุธยา ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยในครั้งนี้ จำนวน 30 คน เพื่อวิเคราะห์หาคุณภาพของเครื่องมือ โดยใช้การคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามที่ได้รับตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.945

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการและขั้นตอน ดังต่อไปนี้

3.1 นำหนังสือจากหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ สาขาการบริหารการศึกษา (ภาคพิเศษ) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ถึงผู้บริหารโรงเรียนคุณภาพของชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบแล้วนำหนังสือที่ผ่านการพิจารณาแล้วเสนอต่อผู้บริหารโรงเรียนคุณภาพของชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรี ที่ได้กำหนดเป็นประชากรเพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูล

3.2 ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามจำนวน 112 ฉบับ ในรูปแบบออนไลน์ให้ประชากรผู้วิจัย

3.3 ผู้วิจัยติดตามการตอบกลับและเก็บรวบรวมแบบสอบถาม พร้อมทั้งนำไปตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามเพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีการตอบกลับได้ดังนี้ ผู้บริหารและครูโรงเรียนคุณภาพของชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 98 ฉบับ

4. การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป และใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยดังต่อไปนี้

4.1 นำข้อมูลจากแบบสอบถาม ตอนที่ 1 เกี่ยวกับของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบสอบถามชนิดตรวจสอบรายการ (Check List) นำมาแจกแจงความถี่ (Frequency) เป็นรายชื่อใช้วิเคราะห์คำนวณหาค่าร้อยละ (Percentage) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

4.2 นำข้อมูลจากแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ปัจจัยการบริหารโรงเรียนคุณภาพของชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบวัดประเมินค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ของลิเคิร์ต (Likert) มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์น้ำหนัก 5 ระดับ แล้วนำไปบันทึกและวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยนำค่าเฉลี่ยที่ได้ไปเทียบกับเกณฑ์ กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยตามแนวคิดของพิมลพรรณ เพชรสมบัติ (พิมลพรรณ เพชรสมบัติ, 2561)

4.3 นำข้อมูลจากแบบสอบถาม ตอนที่ 3 ผลการดำเนินงานโรงเรียนคุณภาพของชุมชน ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบวัดประเมินค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ของลิเคิร์ต (Likert) มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์น้ำหนัก 5 ระดับ แล้วนำไปบันทึกและวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยนำค่าเฉลี่ยที่ได้ไปเทียบกับเกณฑ์ กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยตามแนวคิดของพิมลพรรณ เพชรสมบัติ (พิมลพรรณ เพชรสมบัติ, 2561)

ผลการวิจัย

จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า ระดับปัจจัยการบริหารโรงเรียนคุณภาพของชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรี ทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านผู้บริหารสถานศึกษา ด้านครูผู้สอน ด้านสภาพแวดล้อม ด้านนักเรียน และด้านลักษณะองค์กร การศึกษาตอนนี้เป็นการอธิบายลักษณะของข้อมูล นำเสนอเป็นค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายชื่อและภาพรวมทั้ง 4 ด้านรายละเอียด ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ระดับปัจจัยการบริหารโรงเรียนคุณภาพของชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรี

ข้อที่	ปัจจัยการบริหารโรงเรียนคุณภาพของชุมชน	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	ด้านผู้บริหารสถานศึกษา	4.47	0.33	มาก
2	ด้านครูผู้สอน	4.27	0.32	มาก
3	ด้านสภาพแวดล้อม	4.34	0.32	มาก
4	ด้านนักเรียน	3.98	0.47	ปานกลาง
5	ด้านลักษณะองค์กร	4.26	0.37	มาก
รวม		4.27	0.19	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ปัจจัยการบริหารโรงเรียนคุณภาพของชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.19) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ด้าน และอยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน เรียงลำดับจากการแสดงผลค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับ

แรก ดังนี้ ด้านผู้บริหารสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.33) รองลงมา คือ ด้านสภาพแวดล้อม ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.32) และ ด้านครูผู้สอน ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.32) ตามลำดับ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านนักเรียน ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = 0.47)

จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า ระดับการดำเนินงานโรงเรียนคุณภาพของชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรี ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการ ด้านงบประมาณ ด้านงานบุคคล และด้านวิชาการ การศึกษาตอนนี้เป็นารอธิบายลักษณะของข้อมูล นำเสนอเป็นค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายชื่อและภาพรวมทั้ง 4 ด้านรายละเอียด ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการดำเนินงานโรงเรียนคุณภาพของชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวม

ข้อที่	การดำเนินงานโรงเรียนคุณภาพของชุมชน	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	ด้านบริหารจัดการ	4.25	0.43	มาก
2	ด้านงบประมาณ	4.12	0.67	มาก
3	ด้านบริหารบุคคล	3.65	0.81	ปานกลาง
4	ด้านวิชาการ	4.26	0.25	มาก
	รวม	4.18	0.25	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า การดำเนินงานโรงเรียนคุณภาพของชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.25) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ด้าน และอยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน เรียงลำดับจากการแสดงผลค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ด้านวิชาการ ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.25) รองลงมา คือ ด้านบริหารจัดการ ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.43) และด้านงบประมาณ ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.67) ตามลำดับ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านบริหารบุคคล ($\bar{X} = 3.65$, S.D. = 0.81)

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า ผลการศึกษาข้อมูลปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานโรงเรียนคุณภาพของชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านผู้บริหารสถานศึกษา ด้านสภาพแวดล้อม ด้านครูผู้สอน และด้านลักษณะองค์กร โดยเรียงจากมากไปหาน้อยตามลำดับ และค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางคือด้านนักเรียน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากปัจจัยทุกด้านได้สังเคราะห์แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องที่แสดงถึงสิ่งที่มีผลต่อการดำเนินงานให้มีคุณภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของปรมพร ทิพย์พรหม ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยผู้บริหาร ปัจจัยครู ปัจจัยการมีส่วนร่วมในการพัฒนา และปัจจัยโรงเรียน ส่งผลต่อการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล (ปรมพร ทิพย์พรหม, 2563) จากผลการวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยมีข้อวิจารณ์ตามลำดับ ดังนี้

ด้านผู้บริหาร การที่ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษามีผลต่อการดำเนินงานโรงเรียนคุณภาพของชุมชนอยู่ในระดับมากนั้น สะท้อนถึงบทบาทที่สำคัญของผู้บริหารในการขับเคลื่อนโรงเรียนให้มี

ความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารมีส่วนสำคัญในการนำองค์กรให้ขับเคลื่อนไปตามวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล ตอบสนองเป้าหมายของนโยบายที่ได้รับมาขับเคลื่อนองค์กร ทั้งยังสามารถใช้ความรู้ความสามารถในการบริหารมาปรับประยุกต์ใช้ได้ สถานการณ์ที่แตกต่างกันไป เพื่อให้ทีมงานสามารถบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ร่วมกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของวันเพ็ญ บุรีสูงเนิน ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยที่แยกรายด้าน พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารและวิสัยทัศน์ของผู้บริหารเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาสูงสุด (วันเพ็ญ บุรีสูงเนิน, 2552)

ขณะที่ปัจจัยด้านนักเรียน อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อาจสะท้อนถึงความท้าทายในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของนักเรียนในกิจกรรมและการพัฒนาโรงเรียน ซึ่งอาจเกิดจากหลายปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมและทัศนคติของนักเรียนที่อาจขาดแรงจูงใจหรือความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนที่จัดขึ้น หากกิจกรรมเหล่านั้นไม่ได้เชื่อมโยงกับความสนใจหรือเป้าหมายของตัวนักเรียน มีวัฒนธรรมการสื่อสารที่ไม่เอื้อให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล และไม่เปิดกว้างในการรับฟังความคิดเห็นของเพื่อน มีปัญหาในการทำงานร่วมกันในกลุ่ม ซึ่งอาจเกิดจากการขาดทักษะการทำงานเป็นทีม หรือความแตกต่างของทัศนคติในกลุ่ม สอดคล้องกับงานวิจัยของวัชรพงษ์ น่วมมะโน ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ซึ่งผลวิจัยพบว่า พฤติกรรมการเรียนเป็นลักษณะตัวของนักเรียนแต่ละคนที่แสดงออกหรือการปฏิบัติที่มีต่อการเรียนทั้งในห้องและนอกห้องเรียนที่แสดงให้เห็นถึงความกระตือรือร้น ความสนใจ ความสามารถรู้จักการวางแผนและการกำหนดวิธีการเรียนในขณะที่เรียนในห้องเรียน ซึ่งการพัฒนาปัจจัยด้านนักเรียนให้มีความสนใจในการเรียน มีพฤติกรรมและทัศนคติที่ดีต่อการเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้การดำเนินงานของโรงเรียนมีความสำเร็จและตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (วัชรพงษ์ น่วมมะโน, 2557)

2. ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า การศึกษาผลการดำเนินงานโรงเรียนคุณภาพของชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านที่มากที่สุดคือ ด้านวิชาการ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียนคุณภาพของชุมชนสามารถขับเคลื่อนโดยการบริหารจัดการจัดการเรียนการสอนระหว่างโรงเรียนคุณภาพของชุมชนและโรงเรียนเครือข่ายได้ดี ทั้งในเรื่องการศึกษาวิเคราะห์เอกสาร หลักสูตรวิเคราะห์สภาพแวดล้อม บริบทของโรงเรียนคุณภาพและโรงเรียนเครือข่าย เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ภารกิจและเป้าหมาย มีการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียนรวมทั้งนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจัดการเรียนรู้ ตลอดจนเปิดรับโรงเรียนคุณภาพดำเนินการจัด Open House (เปิดบ้านเยี่ยมชม) ซึ่งการที่โรงเรียนคุณภาพของชุมชนสามารถดำเนินการเหล่านี้ได้ดีทำให้การบริหารด้านวิชาการมีประสิทธิภาพสูง ส่งผลให้ค่าเฉลี่ยในด้านวิชาการมีค่าสูงกว่าด้านอื่นๆ นอกจากนี้ยังเป็นผลเนื่องมาจากนโยบายโรงเรียนคุณภาพของชุมชนของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีหน่วยงานรับผิดชอบคือ สำนักงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มุ่งหวังให้โรงเรียนได้รับการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ เพิ่มโอกาสให้กับ

ผู้เรียน ให้มีคุณภาพ เป็นคนดี คนเก่ง สามารถดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และมีคุณภาพชีวิตที่ดี เช่นเดียวกับงานวิจัยของปรมพร ทิพย์พรหม ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรดิษฐ์เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ความสำเร็จการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับจากมากไปน้อย คือ ด้านการพัฒนาผู้เรียน ด้านการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา ด้านการพัฒนาครู ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน และด้านพัฒนาผู้บริหาร (ปรมพร ทิพย์พรหม, 2563) และสอดคล้องกับงานวิจัยของจตุพร ทั้งทอง ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารโรงเรียนของโรงเรียนดีประจำตำบล ผลการวิจัยพบว่า การจัดเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการและทรัพยากรทางการศึกษาเป็นอีกด้านที่มีร้อยละความถี่สูง ซึ่งส่งผลต่อการบริหารโรงเรียนของโรงเรียนดีประจำตำบล (จตุพร ทั้งทอง, 2555)

สำหรับด้านบริหารบุคคลซึ่งมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อาจสะท้อนถึงความท้าทายในการปฏิบัติงานจริงของการจัดการบุคลากรภายในโรงเรียนคุณภาพของชุมชนและโรงเรียนเครือข่ายที่การใช้บุคลากรร่วมกันระหว่างโรงเรียนคุณภาพของชุมชนและโรงเรียนเครือข่ายอาจเกิดขึ้นน้อย ซึ่งอาจเนื่องมาจากข้อจำกัดอื่นๆ เช่นด้านเวลาหรือการบริหารจัดการระหว่างโรงเรียนที่มีความซับซ้อน ทั้งนี้การใช้ผู้บริหารร่วมกันยังมีความเป็นไปได้น้อย อาจแสดงถึงโรงเรียนเครือข่ายมีผู้บริหารที่ปฏิบัติงานอยู่แล้วหรือผู้บริหารโรงเรียนคุณภาพต้องมุ่งเน้นไปที่การจัดการภายในโรงเรียนของตนเอง ส่วนการใช้ครูและบุคลากรทางการศึกษาอาจมีการใช้ร่วมกันบ้างในบางกรณี เช่นในการทำกิจกรรมเพื่อตอบสนองนโยบายต่างๆที่ครูในโรงเรียนคุณภาพของชุมชนอาจถูกคาดหวังให้มีบทบาทสำคัญในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและนโยบาย ซึ่งอาจเพิ่มภาระงานและทำให้การจัดการบุคลากรมีความซับซ้อนมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของนฤกร ปันพุ่มโพธิ์ ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษา ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ผลวิจัยพบว่า ด้านการพัฒนาบุคลากรเป็นอีกหนึ่งด้านของความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 (นฤกร ปันพุ่มโพธิ์, 2560)

องค์ความรู้ใหม่

ปัจจัยการบริหารโรงเรียนคุณภาพของชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรี ได้แก่ ด้านผู้บริหารสถานศึกษา ด้านสภาพแวดล้อม ด้านครูผู้สอน ด้านลักษณะองค์กร และด้านนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก โดยที่ปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือด้านผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งเมื่อพิจารณาทางด้าน คือการที่ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์กว้างไกลทันต่อการเปลี่ยนแปลง มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ฉะนั้นแสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการดำเนินงานของโรงเรียนคุณภาพของชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของวิสัยทัศน์กว้างไกลและการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งช่วยในการวางแผนกลยุทธ์ที่ดี สามารถมองเห็นและเข้าใจแนวโน้มและผลที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตได้ ทั้งนี้จึงส่งผลดีในการกำหนดทิศทางและความสำเร็จของโรงเรียน รวมถึงการตัดสินใจที่มีผลต่อการพัฒนาโรงเรียนในระยะยาวให้มีความก้าวหน้าและบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้

บทสรุป

การดำเนินงานโรงเรียนคุณภาพของชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรี โดยรวม อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย และรายด้านอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านบริหารจัดการ ด้านงบประมาณ และด้านบริหารบุคคล ตามลำดับ และปัจจัยที่การบริหารโรงเรียนคุณภาพของชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านผู้บริหารสถานศึกษา ด้านสภาพแวดล้อม ด้านครูผู้สอน ด้านลักษณะองค์กร และด้านนักเรียน ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 ควรใช้ผู้อำนวยการร่วมกันระหว่างโรงเรียนคุณภาพและเครือข่าย ควรกำหนดบทบาทและหน้าที่ของแต่ละฝ่ายให้ชัดเจนและสอดคล้องกับความสามารถเพื่อให้ทุกฝ่ายสามารถทำงานร่วมกันได้อย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ

1.2 โรงเรียนคุณภาพของชุมชนควรได้รับการพัฒนาด้านวิชาการอย่างต่อเนื่องจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น วิทยาลัยอาชีวศึกษา หรือวิทยาลัยเทคนิคจะทำให้โรงเรียนคุณภาพของชุมชนได้รับการพัฒนาเพิ่มเติมในการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายรูปแบบอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนต่อไป

1.3 ควรมีการพัฒนาทักษะการบริหารในด้านต่างๆ ให้ขับเคลื่อนไปตามวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล ตอบสนองเป้าหมายของนโยบายที่ได้รับมาขับเคลื่อนองค์กร ทั้งยังสามารถใช้ความรู้ความสามารถในการบริหารมาปรับประยุกต์ใช้ได้ สถานการณ์ที่แตกต่างกันไป เพื่อสร้างความร่วมมือในการพัฒนาโรงเรียนอย่างยั่งยืน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานโรงเรียนคุณภาพของชุมชนในด้านบริหารบุคคล

2.2 ควรศึกษารูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนคุณภาพของชุมชนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานด้านวิชาการ

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2564). *แนวทางพัฒนาโรงเรียนคุณภาพตามนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ*.

สืบค้นข้อมูลเมื่อ 26 สิงหาคม 2565 จาก <https://www.moe360guidelines-developing-quality>

จตุพร ทั้งทอง. (2555). *การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารโรงเรียนของโรงเรียนดีประจำตำบล*.

วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- นฤกร ปันพุ่มโพธิ์. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7. *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- ปรมพร ทิพย์พรม. (2563). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตถ์เขต 1. *วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์.*
- วัชรพงษ์ น่วมมะโน. (2557). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10. *วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.*
- วันเพ็ญ บุรีสูงเนิน. (2552). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก. *ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.*
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2563). *ร่างโรงเรียนคุณภาพของชุมชนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. สืบค้นข้อมูลเมื่อ 9 กันยายน 2566 จาก* <http://krukob.com/web/book-11/>.
- พิมลพรรณ เพชรสมบัติ. (2561). *การวิจัยทางการบริหารศึกษา. กรุงเทพฯ: ทริปเพิ้ล เอ็ดดูเคชั่น.*

